

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Offentlige anskaffelser - hva bør kontrollutvalget være oppmerksom på?

7. juni 2016

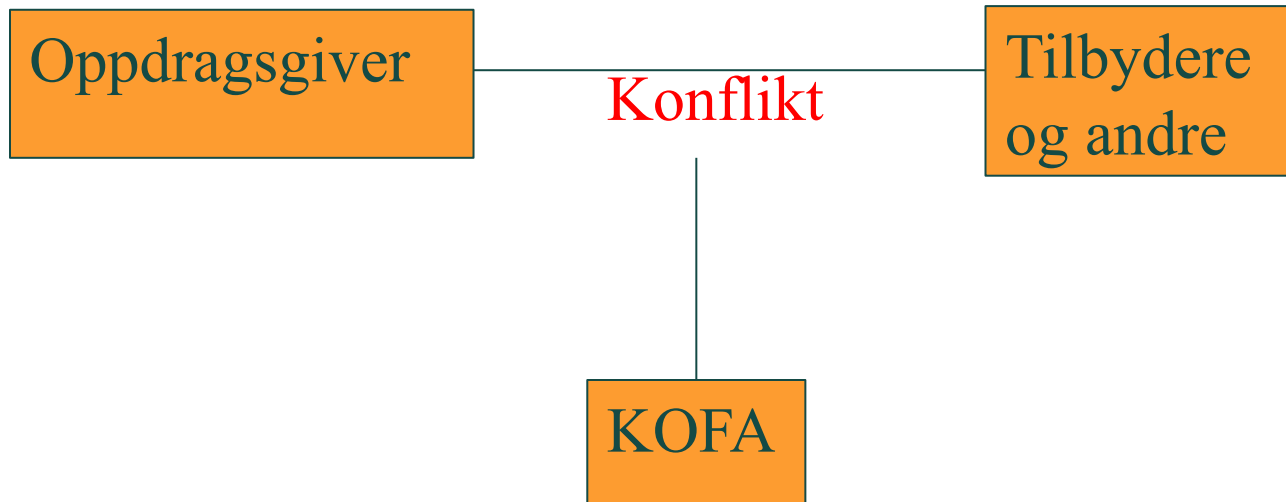
Opplegg for foredraget

- Litt om Kofa
- Grunnprinsippene i regelverket
- Ulovlige direkte anskaffelser- eksempler fra praksis i KOFA.

Hvorfor er KOFA viktig?

- KOFA håndhever anskaffelsesregelverket ved å løse tvister som gjelder regelverket for offentlige anskaffelser.

Andre formål

- Effektiv håndheving har preventive effekter.
- Avgjørelsene gir veiledning i et vanskelig regelverk.

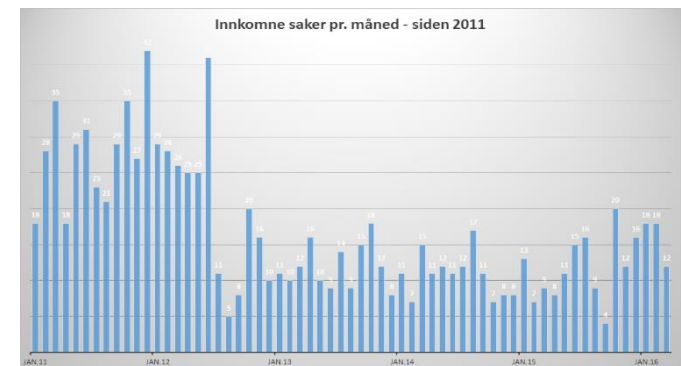

Hva skjer i KOFA

- Saksbehandlingstiden er foreløpig lav og gir en effektiv avvikling av klagesaker.
- Manglende gebyrmyndighet og økning av klagegebyr førte til en betydelig nedgang i antall klagesaker, men antall innkomne saker øker...

KOFA er på nytt eit effektivt klageorgan

Etter fleire år med store restansar, nådde KOFA i 2015 målet om tre måneders sakshandsamingstid. KOFA kan endeleg vere det effektive klageorganet ein såg for seg ved opprettinga i 2003, som på kort tid kan avgjere tvistar i offentlege anskaffingsprosesser. KOFA skal sikre etterleving av regelverket for offentlege anskaffingar. Det lukkast ein best med når klageordninga er effektiv og godt fungerande. I dette ligg også at terskelen for å klage ikkje må vere for høg. I KOFA har vi stilt oss kritisk til den kraftige auken av klagegebyret i ordinære rådgivande saker, som har medverka til ein vesentleg reduksjon i talet på klager.

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Mer myndighet til KOFA

INNKJØP. NHO mener regjeringen straks bør gjeninnføre gebyrordningen Kofa mistet under den forrige regjeringen.

Arnhild Dordi Gjønnès, advokat og spesialist på offentlige anskaffelser i NHO, mener det er på tide at Kofa igjen får muligheten til å legge gebyr. Foto: NHO

- For lett å slippe unna med ulovlige offentlige anskaffelser

Av TORRIL EMBERLAND 14. april 2015, kl. 13:53

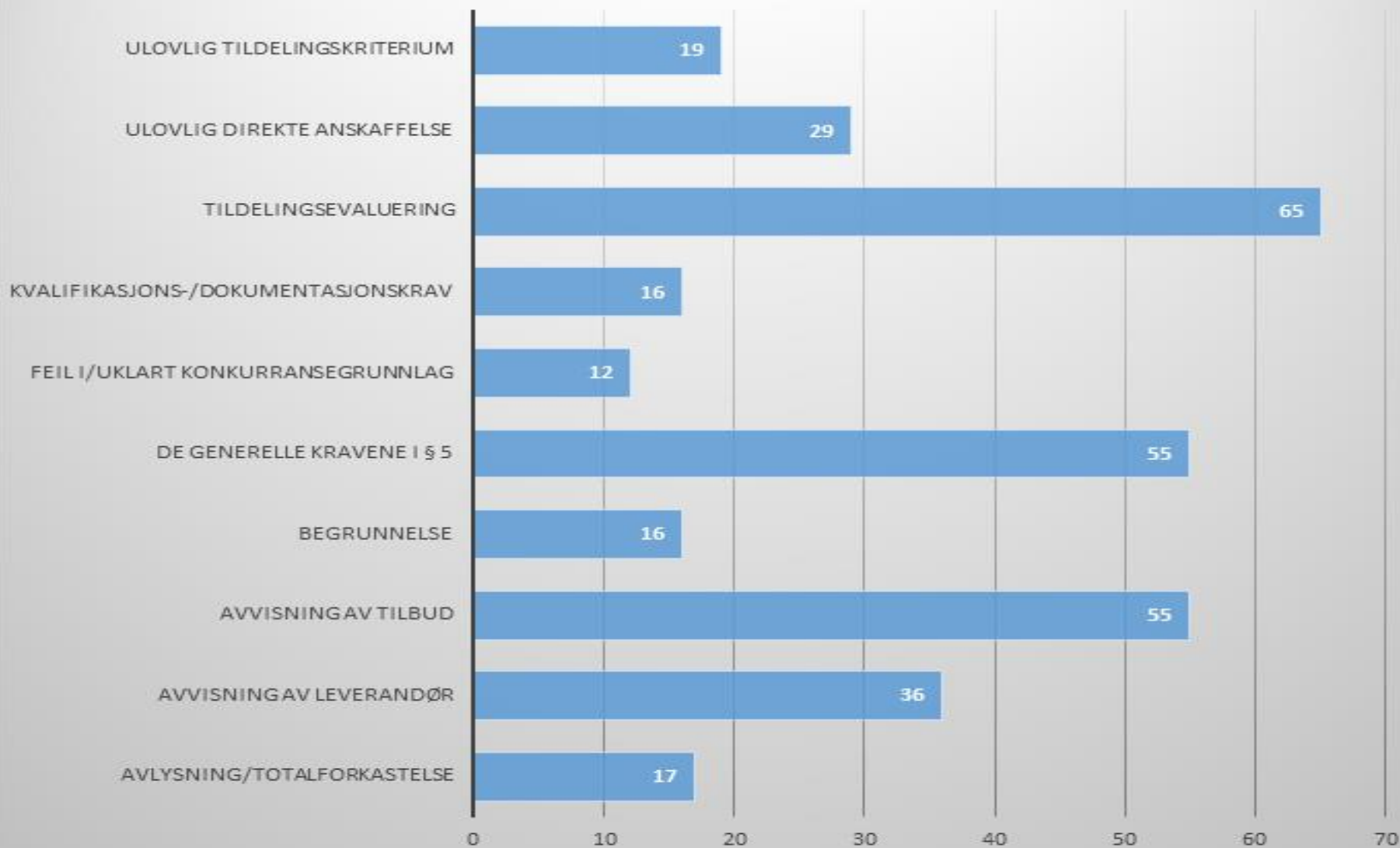

Forslag om KOFA-gebyr får støtte

INNKJØP. Det ligger an til flertall på Stortinget for å gi gebyrmyndigheten tilbake til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA). KrF støtter regjeringen.

De 10 vanligste anførslene

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Grunnprinsippene i regelverket

Forutberegnelighet

Konkurranse

Proporsjonalitet

Gjennomsiktighet

Likebehandling

Etterprøvbarhet

Ulovlige direkte anskaffelser

- Når oppdragsgiver ikke har kunngjort en anskaffelse (over 500 000) i tråd med regelverket.
- Det mest alvorlige bruddet på regelverket fordi det unntar kontrakten for konkurranse.
- Viktig at slike saker blir avdekket fordi det har en preventiv effekt når det konstateres brudd.

**«Kommunen kan ha betalt
betydelige summer over
markedspris»**

Vann- og avløpsetaten bestilte arbeid for 425 millioner kroner uten anbud. Kostnaden betales av bergenserne. Nå får etaten revisor-slakt.

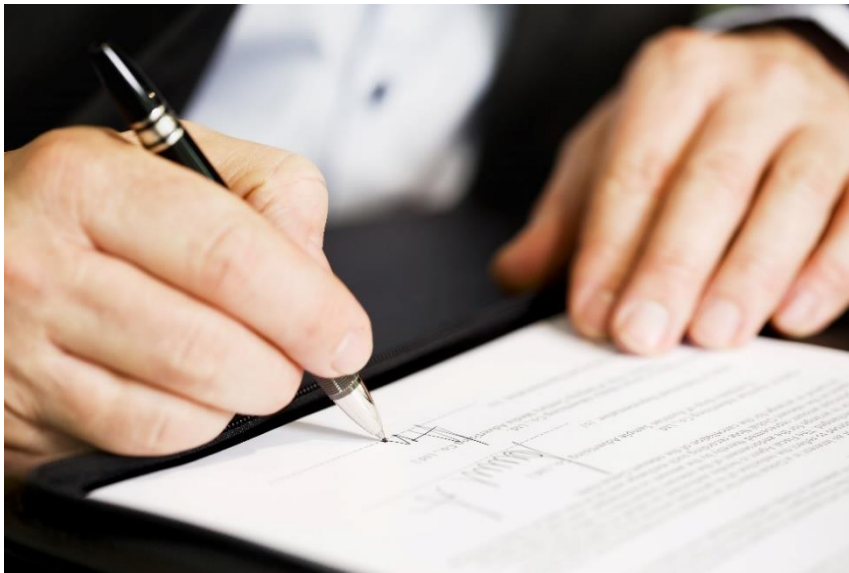
Når er det en ulovlig direkte anskaffelse?

- Når kontrakt inngås direkte med en leverandør uten forutgående kunngjøring.
- *Eks: En kommune ønsker å kjøpe renholds tjenester og anslår at verdien på anskaffelsen vil overstige 500 000 kroner. Kommunen gir oppdraget til et firma de har brukt tidligere uten å kunngjøre anskaffelsen i DOFFIN.*

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Vesentlig endring – noen eksempler

Problemstillinger

- Overordnet: Hvilken rolle spiller regelverket etter at kontrakt er inngått?

Konkret:

- Hvilke/hvor store endringer er tillatt?
- Hvilke konsekvenser har et brudd?

Typetilfeller

- Oppdragsgiver tar initiativ til eller gir samtykke til endringene
- Oppdragsgiver unnlater å gripe inn mot mislighold

2014/139 AS Veisikring

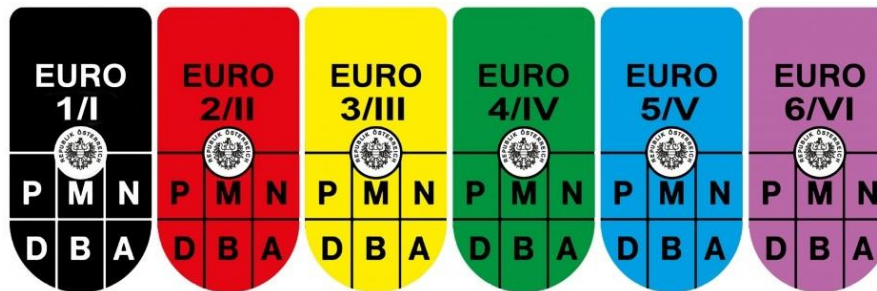
- Trafikksikkerhetstiltak.
- Rekkverk ^{uten} ~~med~~ bakskinne.

2015/27 RenoNorden AS

- Innsamling og transport av husholdningsavfall.
- Euro-standard ~~4~~
3

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Ulovlig direkte anskaffelse etter avlysning av konkurranse

- Kofa sak 2016/13 Hå kommune

2016/13 Hå kommune

KUNNGJØRING

TILDELING AV
KONTRAKT TIL
VALGTE
LEVERANDØR

AVLYSNING AV
KONKURRANSE

KUNNGJØRING
AV NY
KONKURRANSE

NY TILDELING

AVLYSNING AV
KONKURRANSE

OMGJØRING AV
AVLYSNINGEN

INNGÅELSE AV
KONTRAKT

2016/13 Hå kommune

Ulovlig direkte anskaffelse (UDA)

- FOA § 4-1 bokstav q: «i strid med reglene i forskriften ikke har kunngjort konkurransen»
- KOFA 2008/5:
  - Totalforkastelse/avlysning -> tilbudene ikke lenger bindende, jf. avtaleloven § 5. Kan ikke «gjøres virksomme igjen ved en omgjøring av beslutningen». Uten virksomt tilbud -> UDA

2016/13 Hå kommune

- Den rettslige klassifiseringen av kontrakter inngått i en situasjon der det i utgangspunktet ikke foreligger bindende tilbud er modifisert når det gjelder vedståelsesfristen , jf. Forskriftens § 19-6 (3).
- Kontraktsinngåelse i en konkurranse som på tidligere tidspunkt har vært avlyst kan ikke uten videre anses som en ulovlig direkte anskaffelse.

2016/13 Hå kommune

- I det foreliggende tilfellet kunne ikke kontraktsinngåelsen hjemles i den første kunngjøringen fordi:
  - Plikt til på avlyse den første konkurransen og ulovlig å omgjøre avlysningsbeslutningen.
  - Ny konkurranse kunngjort og klart signal om at den første konkurransen var et tilbaketrukket stadium.

Noen ganger er det lov.....

Noen eksempler:

- Kan den offentlige oppdragsgiveren foreta anskaffelsen i egenregi?
- Har avropet hjemmel i en tidligere inngått rammeavtale?

Oppsummering

- Regelverket er et komplekst prosedyre regelverk som krever god innsikt og forståelse.
- Svært viktig at feil blir avdekket og fulgt opp.
- Effektiv håndhevelse er avgjørende for at regelverkets mål om effektiv ressursutnyttelse nås.

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Forenkling av regelverket på vei

Sett av datoen!

KOFA-konferansen blir
10. november 2016
på Clarion Hotell Bergen Airport.

Klagenemnda for offentlige
anskaffelser

Hold dere oppdatert!

Abonner på KOFA's nyhetsbrev

